DISPUTATIO MEDICA
De
HYDROPHOBIA,
Seu
RABIE CONTAGIOSA,

Quam
IN UNIVERSITATE JENENSI,
SUB PRÆSIDIO
VIRI
Amplissimi, Excellentissimi, Experientissimi,

Dn. PAULI MAR-QUARTI SLEGELII, Phil. & Med. Doctoris Celeberrimi, Anatomiæ, Chirurgiæ & Botanices P.P. Eminentissimi, Dn. Præceptoris, Mœcenatis ac Patroni sui omni observantiâ colendissimi,

Publicæ Placidæq; Disquisitioni submittit

JOHANNES AUGUSTUS WINDDORFFERUS, DRÆSENHOFA-MORAVUS.

Ad diem 11 Martii
IN AUDITORIO MEDICORUM
Horis consvetis promeridianis.

JENÆ
Typis Steinmannianis.
ANNO REDEMPTIONIS
M DC XL.

HYDROPHOBIA seu RABIES CONTAGIOSA Affectus est atrocissimus & deploratissimus. Hoc enim miserrimum morbi genus, (ut à Celso Medico re & nomine celso indigitatur) homines insensibiliter invadit, nonnunquam diutissimè in corpore delitescit, altas radices figens hominem miserabiliter torquet atque excruciat, usquequò tandem magnâ cum siti, maximâ tamen liquidorum omnium aversatione, cymbam Charontis intrare cogatur.

DENOMINATUR Rabies, quasi rapiens à rapiendo, quod rabiosi vehementiori & insolentiori veluti irâ accensi alios notos & ignotos rapiant, illisque morsum infligentes venenum communicent, ut & ipsi rabiosi similisque naturæ evadant. Antiquis Rapia & Ravia dicta fuit. Grajis est λύσσα vel λύττα, ἀπὸ τῆς λύσσης à solutione, quod eâ detenti à recta humanitate solvantur. ὑδροφοβία ἀπὸ τοῦ φόβου τοῦ ὕδατος, quod aquam abhorreant. German. Das Wüten/Unsinnigkeit/Wasserschewen.

HOMONYMIA. Neque verò nostri jam instituti est agere de rabie, prout denotat indomitam & insatiabilem concupiscentiam edendi, ut apud Juvenal.

rabidum facturus orexin,

neque quâ pro amore & furoribus rabidis sumitur, ut apud Nemesianum Ecl. 2.

Interea tanquam nostri solamen amoris
Hoc foret, aut possit rabidos medicare furores.

neque etiam, ut ea usurpatur pro mania sive perturbatione facultatis ratiocinatricis, vel ab irâ vel aliundè pronotâ. Sed quatenus exprimit affectionem in homine, à morsu canis vel alius animalis rabidi excitatam.

DEFINITUR Morbus venenatus, à peculiari quodam veneno ab animali homini communicato, aliquando

in ipso homine genito, proveniens, præsente aquæ & liquidorum omnium abominatione, sæpè cum delirio.

Genus: Esse morbum venenatum testatur *Gal. lib. 11. de medic. simpl. facult.* Præceptorem suum Penelopem taxans, quod morbi hujus rationem ex manifestis causis se redditurum ambitiosus jactaret. Demonstrant hoc & symptomata, quæ non à qualitatibus primis, aut ob continui solutionem tanta esse possunt; idemque evincit maxima vis & potentia agendi, levissima enim morsiuncula, (ut Baldus JCTus morte suâ attestatur) vel solùm modò contactus hujus veneni hominem interficere potest.

Subjectum adæquatum & minus principale est totum corpus; siquidem extra controversiam esse credimus, totā massam sangvineā tractu temporis sensim infici, primarium est cerebrum, & fauces: his enim venenum pernitiosiùs insultat, ut manifestum reddunt delirium, aquæ pavor, difficultas respirandi, deglutiendi.

Causa est venenum peculiare ab animali homini communicatum, vel in ipso homine genitum, quod humoribus permistum, hæc symptomata peculiari ratione producit. Nam etiamsi *Gal. lib. 2. prorhet. com. 17.* ex veterum sententiâ dicat morbum hunc provenire ab intemperie calidâ & sicca hominis partes occupante, cùm tamen rabiosi non videantur mutari à proprio habitu & genuino suo temperamento, ab illorum partibus stare non possumus, neque enim in mole corporis, neque in colore, neq; in facultatibus, aut ullis sensibilibus accidentibus mutationem rabidi subeunt.

Causæ Procatarcticæ locum obtinet rabies animalis vel canis, siquidem hic singularem propensionem & proprietatem ad hoc malum nanciscendum habet, & vel ex assumptione panis vel cibi corrupti, v. g. animalis fulmine tacti vel peste mortui, nec non per tempestates calidissimas, vel etiam frigidissimas peculiare hoc venenum in se recipit.

Communicatur autem per Contactum, sive dentis sive sputi vel etiam halitus animalis rabidi. Ex esu carnium suis à rabido cane demorsæ, ab hospite aliquo con-

vivis

vivis appositarum, ipsos omnes rabiem contraxisse, testis est *Bauhinus*. Non minus à cibo vel potu quem homo rabidus vel à cane rabido commorsus gustârit, venenum hoc propagari potest. Nonnulli ab exhalationibus urinæ animalis rabidi, hominem infici posse asserunt. Refert etiam *Zacutus Lusitanus lib. 3. Observ. 82.* rabiem communicatam per gladium, cùm generosus quidam gladio canem rabidum circumfodens, post octo annos, irâ percitus tres eo gladio graviter læderet, vulnera quidem sanata fuisse, verùm post tres annos in rabiem agitatos mortem oppetiisse.

An autem citra communicationem à principiis internis venenum hoc in homine generari possit, dubitatur, cùm & Antiqui scriptores memoriæ mandarint, rabiem homini semper ex contagio non spontè advenisse. EXPERIENTIAS tamen illud confirmare videmus, Virorum non suspectæ fidei, *Marcelli Donati, Petri Salii diversi*, imprimis autem felicissimi *Plateri*, qui *Observat. suarum lib. 1.* elegantissimam & notatu dignissimam annotavit Historiam de Sutoris cujusdam uxore, quæ circa annum 1593. sub concamerato opere in rivulo urbem interluente corium lavans, nocte instante à vicinis deserta atque relicta, solitudine perterrita domum rediit, ab eoque tempore neque aquam neq; vinum nec jusculum, nec aliud quicquam liquidum deglutire potuit, sed confestim hisce oblatis magisque ori inditis, suffocandæ similis, spiritum cum vociferatione interclusum quasi traxerit, subjungit etiam, fœminam hanc ex solo contactu atque conspectu liquidorum idem accidens passam esse, neque cessasse symptoma hoc, nisi liquidis è conspectu ablatis; & quod maximè mirari licet, aerem nonnihil agitatum vel auram lenem sentientem idem perpessam fuisse, quæ octavo à prima invasione die debitum naturæ solvebat. Narrat non minùs *Soranus* se vidisse infantem, ubera matris expavescentem, sine ullo præcedente contagio. Haudquaquam deficiet nobis AUTHORITAS *Cœlii Aureliani*, dicentis & docentis, certò fieri nonnunquam in homine rabiem absq; externâ manifestâ causa.

Signa Diagnostica. Ad venenum hoc cognoſcendum antequam ſymptomata inferat, multùm faciunt ſigna, quibus canis rabidus deprehendi poteſt. Graciles ſunt canes rabidi ob cibi & potus averſationem, oculis prominentibus rubent, triſtes, auribus caudâque demiſſis, ſtupido capite incedunt, ſœpè ocyus & velocius currunt, ex improviſo conſiſtunt, nonnunquam in medio curſu in obſtacula & impedimenta impingunt, obvium quemque notum ſive ignotum ſine latratu invadunt, vocem aut nullam aut paucam & raucam edunt, ſpuma ex ore & naribus defluit, lingva exerta nigra, vel crocea & quaſi bile colorata cernitur: reliqui canes ejus ſodalitio non gaudent: ſi hujusmodi canis morſu vulnus inflixerit, ſubito inquirenda ſunt remedia. Quod ſi canis conditiones non fuerint cognitæ, veneni præſentiam hoc pacto expiſcari & inveſtigare licebit. Imponitur vulneri cataplaſmatis inſtar, vel mica panis maſticata, vel triticum contuſum, vel nuces juglandes contritæ pro quantitate vulneris, ſi magnum, per aliquot horas, ſin parvum, per diem relinquitur, poſtmodum gallinis vel pullis gallinaceis comedenda projiciuntur, quod ſi morſui virus inſit, gallinæ emoriuntur, ſin minus ſine noxâ evadunt; Experimenti hujus autor putatur *Oribaſius*, referente *Paulo.*

Rariſſimè venenum hoc antè vigeſimum diem, frequentiſſimè quadrageſimo poſt communicationem demorſus percipit: neque enim ſtatim & definito poſt morſum tempore hydrophobia exoritur, verùm poſt ſextum, duodecimum, decimum octavum annum demorſos in rabiem actos fuiſſe, literis produnt complures authores, quos inter non ultimas tenet *Gvainerius de ven. c. 12.* Et Alzaharavius teſtatur, ſe expertum venenum hoc per quadraginta annos in corporibus delituiſſe, referente hoc *Cl. Sennerto lib. 1. Pract. part. 2. c. 15.*

Ratio verò diverſitatis, quòd nimirum actio hujus veneni vel tardiùs vel citiùs abſolvitur, conſiſtit vel ex violentia ſeu imbecillitate agentis; vel à fortitudine ſeu debilitate patientis. In illis etiam, in quibus hujus veneni vis in-

mul-

multos prorogatur annos, diæta plurimum efficere potest, si enim utātur cœpis, porro, alliis, aliisque venenum hebetantibus, venenum sensim radices agit, atque in multos protrahitur annos, usque dum sese exerat hominemque interimat.

SIGNA FIENTIS RABIEI. Adest anxietas, mœror, ira sine causa, vellicatio stomachi, pigritia & segnities ad actiones edendas, vigiliæ, querela de tempestate & aere turbido, cùm tamen fuerit sudum cœlum serenaque quies, somni turbati, variæque phantasiæ & cogitationes mentisq; alienationes. Certissimum unicum & infallibile signum addit *Petrus Salius de aff. part.* dolorem quippe in loco jam commorso, licet ulcus antehac per dies & menses integrè fuerit sanatum, qui intensus esse non solet, nisi morsus in parte nervosâ factus sit, dolor hic sensim ad cerebrum adscendens, vertiginem & perturbationem cum vacillatione causat, quam proximè insequi solet rabies.

FACTÆ ET CONSUMMATÆ SIGNA sunt distensio membrorum, rubor faciei, sputū spumosum, oculi torvè objecta intuentes, crebra jugisque oscitatio, aspectus truculentus & horribilis, nonnulli in adstantes expuunt, alii canum more latrant atque obvios sine discrimine arripiunt morsumque infligunt citra rationem. Præcipuum autem & pathognomicum factæ & confirmatæ, rabiei signum est, quod ægri manifestissimè aquam & omnia liquida aversentur & adversentur, ipsisque sive assumptis, sive oblatis maximè lædantur.

PROGNOSIS. Miserrimum & pernitiosissimum hoc morbi genus dum jam inveteratum, insanabile est & capitale, adeò ut in quibus signa factæ rabiei imprimis autem aquæ maximus pavor appareant, præter unum & alterum non liberatos demonstrent historiæ: sic Themisonem Medicum & alium ab Eudemo curatum evasisse atque supervixisse, ceu mirum mirorum recenset *Dioscorides*, illos autem non, à rabido cane morsos, sed ab homine quodam morso rabiente & aquas jam expavescente vitium fuisse adeptos, ait.

ait. Quod si verò recentis Hydrophobiæ pernicie inquinatis, statim in principio certis præsidiis & Alexipharmacis succuratur, si vulnus non sit nimiùm profundum atque sine nervi arteriæ vel venæ vulneratione, magna revalescentiæ spes concipitur, & sœpissimè ab hâc fiente contagione vindicari possunt.

Indicationes. Homo statim post acceptum venenum, ne in rabiem seu hydrophobiam incidat præservandus est, viaque veneno, ne profundiùs ad interiora serpat, intercludenda & intercipienda, reliquum cum sua contagiosa malignitate alterandum evacuandumque, non neglectâ viscerum principalium imprimis cordis & cerebri corroboratione, ne virus excipiant, sed tutò & citò à se propulsent.

Curatio desumitur ex usitatis tribus Fontibus.

I. Chirurgico, ex quo plurima petuntur præsidia maximè necessaria.

Venæsectio licet à plurimis Authoribus non admittatur, magnum commodum eam præstaturam existimamus, si æger sit plethoricus, viribus integris, valdeq; timuerit, timor enim sangvinem ad cor retrahit, venæsectio autem revocat ad ambitum.

Scarificatio vulneris maximè erit proficua, hoc enim modo, copiosiore sangvine vacuato, cavebitur, ne virus intrò se inferat atq; intrudat. Si vulnus non sit satis amplum & suspicio concepta sit de veneno sangvini jam communicato, Utilissimum etiam erit Cucurbitulam maximâ cum flammâ vulneri applicare, cum totus curationis cardo in principio, circa veneni extractionem versetur. Eâdem intentione Hirudines comodissimè apponuntur, quę promptè sangvinem infectum exhauriũt. Vel etiam Suctionis beneficium præstant, gallinarum, columbarum, passerum, aliarumve avium vivarum podices admoti. Nec non juxta Celsi consiliũ alterius hominis Ore Suctio instituenda, qui jubet, ut homo nõ jejunus, ore vino prius colluto, exiguũ olei in ore continẽs, venenum exugat: hac

hic tamen cautelâ,ne exulceratam habeat ullam oris partem; licet priorem suctionis modum per animalia institutum, tutiorem existimemus.

CAUTERIA vel Actualia, vel Potentialia.

ACTUALIA. Si locus non sit nervosus aut musculosus, tutò & maximo cum fructu, inuritur.

POTENTIALIA sunt VESICANTIA & CAUSTICA, ex cantharidibus, radice pyrethri, allio, nasturtio, sinapi, nitro, sale, (quod peculiare & optimum remedium in hoc affectu asserit Celsus,) cum fermento, melle vel aceto composita. Aq. Aluminis, Aquæ Fortes, Oleum sulphuris vel vitrioli, fimus equinus vel caprarum montanarum, &c. Notandum tamen, Scarificationes & caustica non nisi in principio, sive primâ septimanâ conducere, aliàs enim cùm venenum interiora occupat, frustra hæc tentantur, ægrique in cassum excruciantur, cùm hoc modo virus non evacuetur, sed alia quærenda sint remedia, ex fonte

II. PHARMACEUTICO. In quo occurrunt vel Interna, vel Externa. INTERNA. PURGANTIA. Si morsu venenum communicatum fuerit partibus externis, non opus est, mox ab initio purgantibus uti, si verò per os attractum seu immissum sit, in principio erunt convenientia. Plurimùm autem in hoc affectu commendantur helleborus albus vel niger. Hiera Diacolocyntid. pilulæ cochiæ, fœtidæ, ex Antimonio. Mitiora: sena, polypod. myrobal. nigri, Agaricus, quem simul Alexiterias vires obtinere deprædicant. VOMITORIA. Si ventriculus abundet pituitosis & pravis humoribus, apparentibus instantis rabiei signis, ex elleboro albo paratur nobilissimum vomitorium: hoc modo: Colliguntur radices ellebori albi nostratis, non exterorum quod validius, purgantur à terra & omni superfluo, assumitur acetum optimum album, in quo radices coquuntur, quod ubi parum ebullierit, rejicitur, novumque reaffunditur, iterumque decoquuntur, quæ si coctione molles factæ fuerint, decantantur, super pannum in tabula extenduntur, atque in umbra siccantur; siccatæ in pulverem crassiusculum

lum comminuutur, cujus Drach. 1. aut aliquid minus exhibetur, interpositisque paucis diebus repetitur. Si morbus eo non superetur spes in angusto, nam maximum juvamen & levamen afferre solet. Cavendum tamen & prospiciendum, ne vomitoria adhibeamus illis, qui corpora habent debilia, timida, enervata, thoracem angustum, organa deglutitioni & respirationi destinata, læsa.

DIURETICA cacochymicis præcipuè usum conferunt, & antidotis ut plurimum miscentur: ut: asarum, scordium, valeriana. Singularissimè autem Spir. Salis.

DIAPHORETICA. Aquæ Theriacales, Aq. Chamomillæ, Cardui benedicti, Ro de Ebulo & Sambuco. Succus Urticæ. Nobilissimum autem in hoc affectu est mistura simplex, Drach. 1. pondere propinata.

Venenum hoc vincunt maximè ALEXIPHARMACA. Theriaca Eupatoria & Mithridatia, Lapis Bezoar. Unicorn, CC. Terra sigillata, Bolus Armenus. Hisce omnibus potentior habetur, & à chymicis commendatur, Sal serpentis, vel Oleum Martis, ad gutt. X. cum aquâ theriacali, vel si adsit febris, cum succo limonum exhibitum.

EXTERNA etiam sua virtute non carent, inter quæ referri possunt, ea quæ veneni transitum, in partibus, ubi ligatura administrari nequit, impediunt: & sunt constrictiva, ut Balaustia, Bolus Armenus, Sangvis Draconis, aliaque plura, si cum ovi albumine, locis vulneri proximioribus, imponantur. Virulentam materiam extrahunt acria, attrahentia superius sub cauteriis potentialibus denominata, quibus addimus Spir. Salis tanquam maximum in hoc affectu alexipharmacum, si vulnus in principio eo lavetur. Eâdem ratione alii confugiunt ad BALNEUM aquæ marinæ. Extrahunt quoque venenum EMPLASTRA ex cerâ, pice nigrâ, opoponace, galbano, axungiâ vervecinâ, bdellio, cum oleo vel melle parata, item quæ fiunt ex mithridatio, pulvere gentianæ & aliis. Quæ omnia remedia in principio adhibenda, aliâs cum virus ad interiora pervenerit, generosa medicamenta expectationi non satisfacient.

SPE-

SPECIFICA & ſingulari proprietate hydrophobiam debellare creduntur Gentiana, pimpinella, ariſtolochia, meliſſa, betonica. Cynorrhodi radix cum lacte, cujus decocto multos ab hoc calamitoſiſſimo morbo liberatos, oraculo id patefaciente, teſtatur ſanctè *Plinius.* Alyſſum, quod nomen inde hauſit, quod qui eā ex aceto potârint, vel alligârint, rabiem non ſenſerint. Cancri fluviatiles, qui in cinerem rediguntur à Dioſcoride, ejus cineris partes duæ, pulveris radicis gentianæ pars una, invicem miſcentur, exhibentur duo cochlearia ex vino, per triduum, ſi poſt duos vel tres dies inceperit, duplicatur vel etiam triplicatur pondus.

GALENUS verò Ægrotorum ANGELUS per 40 dies, ſingulis diebus, cum aqua convenienti, unū cochleare propinat: Accipit cineris cancrorum partes decem, gentianæ quinque, thuris partem unam, & ſi inceperit, poſt multos dies duplicato pondere. Hepar Mergi aſſatum, cum pauco oleo & ſale commeſtum probat Aetius. Hippocampum marinum aſſatum, comedendum præbuit filiolis, à canicula rabida commorſis, piſcator quidam: eundem cum aceto contritum, cataplaſmatis inſtar maximo cum ſucceſſu impoſuit, referente *Æliano c. 20. l. 9.* Catuli recens nati coagulum ex aquâ potum, ut & ſangvinis canini potus ſi Galeno, Serapioni & aliis fides tribuenda. Chamœmelum aquæ inſperſum. Bitumen Judaicum, Scr. 1. pondere cum aquæ cyathis tribus hauſtum. Lucii piſcis cuticula capiti adnata commendatur à *Paracelſo lib. 1.* de peſtilitate. Sunt qui canis rabidi pilos vel carnem, aut ſal ex carne, Chymicâ arte extractum vulneri, ut ſpecificum imponunt. Hodiè in Europâ celebre eſt Palmarii Medicamentum, à Practicis hinc & inde deſcriptum, quod ob ſummam nobilitatem apponere placet.

Rec. Fol. rut.
verben.
ſalviæ.
plantag.

polypod.
absinth. vulg.
menth.
artemis.
melissophyll.
betonic.
hyperic.
centaur. minor. an. pondus æquale.

Colliguntur singula eo tempore, quo viribus magis vegeta sunt: dein inclusa chartis siccantur in umbra vel loco quem neque sol neque pluvia pertingere potest, ne vel nimium exarescant, vel situm contrahant. Redacta in pulverem, exhibentur à Drach. j.ſ. ad Drach. ij. singulis diebus, cum saccharo vel jusculo, jejuno stomacho, tribus ante pastum horis. Si notabile tempus à morsu inflicto præterierit, assumuntur Drach. iij. Extra: vulnus spongia vel siccis linteolis mundatum & siccatum, cum vino aut hydromelite, in quo hujus pulveris Drach. ſ. soluta sit, bis vel ter quotidiè fovetur.

Hûc referimus proprium & singulare ad hunc morbum remedium à Cornelio Celso literis proditum lib. 5. suæ medic. Projicit ægrum neque præscientem, neque prævidentem, in piscinam, atque si natandi peritia destitutus sit, modò immersum bibere concedit, modò attollit; Si verò natandi scientiâ polleat, eum interdum deprimit, ut invitus quoque aquâ satietur, sicque cùm sitim tùm & aquæ metum tolli confirmat. Cautionem tamen adjungit: ne ægri corpus, frigida vexatum, nervorum distensio absumat, ipsum à piscinâ extemplò in calidum oleum demittendum svadet. Hoc ex Recentioribus quidam usi fuêre, non tamen semper prospero eventu & testantur Baptista Cadronchius l. 1. de hydrophobia c. 5. divitem quendam, ex ditione Bononiensi hoc affectu tentatum bis terve in aquâ demersum septimo die interiisse.

AMULETA Dens caninus à cane, qui momordit avulsus, brachio alligatus. Corium Phocæ, Ursæ.

III.

III. DIÆTETICO. Aer eligendus est temperatus, si à temperato recedit, præstat ipsum declinare ad caliditatem & siccitatem, quam ad frigiditatem & humiditatem: Nisi verò per se talis, suffumigiis ex corticibus citri, arantiorum, succino, thure, styrace, &c. corrigendus & alterandus est.

CIBUS nec plenus nec tenuis, ex corrigentibus constet, sit εὔχυμος καὶ εὔπεπτος. Ex carne arietina, quæ proprietate juvare, & prodesse dicitur, aves montanæ, cancri. Cibi aromatizentur, nisi febris adsit. Conferunt extremitates animalium. Frui etiam licet nucibus juglandibus, Caricis, Castaneis, amygdalis, allio, raphano, brassica, porro, cichorio.

POTUS. Si liquida non abhorreant, vinum meracum, album, non valdè vetus. Contrà si abominentur liquida, conveniunt, schistum seu lac coagulatum. Gelatina, cujus artificiosam palatoque gratissimam præparationem exponit Steegius.

VITANDÆ sunt Umbræ Cornorum, sorborum, contactus virgarum harum ipsarum arborum, virgarum sanguinearum, fraxini.

Præterea, qui convaluerunt, singulis annis tempore morsus revoluto, purgationem non negligant, dieque instanti Theriacam assumant.

ANIMI ΠΑΘΗΜΑΤΑ. Vigeat hilaritas: Exulet Ira, TERROR & tristitia.

MANTISSÆ.

Qui Hydrophobiam ad Anginæ speciem Cynanche dictam referret, ipse à veritatis via non multum aberraret.

Adamas in pulverem redactus nihil malignitatis possidet.

Ungula Alcis manifesta qualitate Epilepticis prodest.

Renes non sunt generationis organa.

Lac non generatur ex sangvine.

Arsenicum salutare pesti amuletum.

Cantharides specifica potentia vesicæ contrariæ non sunt.

Corpora cibo refecta sunt graviora jejunis.

HYdrophoba mali quid sit, quàm enormeque monstrum,
qui doceant, raris discutiendo patet.
Tu WINDDORFERE, aggrederis felicibus auris,
monstrum hoc, ut dextra nil metuente cadat.
Hoc precor, ut vindex vocitere celebris Hygeæ,
cœptisque adspiret sors animosa tuis.

WINDORFERO
felicem in studiis medicis, quæ curæ cordiq; habet sedulus, progressum apprecatur

Gvernerus Rôlfinck, Hamburgensis, Phil. & Medic. Doctor, Professor Practicus & Chymicus, Decanus.

Mil-

Mille pericla manent, morborumque agmina mille
mortales: aer, terra, ſalumque nocent:
Beſtia nulla ferè, quin ſani corporis obſtet
viribus: & canis eſt quæ rabioſa necet.
Tu media oſtendis, quibus indupedire Charontis
vela queas. Famæ ſic bona vela volant.

Paulus Marquartus
Slegel, Præſes.

Naturæ ſequeris genium propenſaque mentis
Fata, calet ſtudiis dum Medicina tuis:
Grandia Pergamei dum volvis ſcripta Galeni,
Et diſcis Coi dogmata dia Senis:
Idque agis, in Medicum quidquid pia terra dat uſum,
Mareque, quàm digitos, tàm benè noſſe queas.
Morborum quondam hinc examina mille fugabis,
Et peſtis felix ars tua peſtis erit.

Amico & Convictori
perdilecto
f.
Daniel Stahlius,
P.P.

Dira

DIra quibus vinci queat hydrophobia medelis,
tradere, non levis eſt vile laboris opus.
Non terrere tamen magni gravitate laboris;
ſed ſudore Tibi ſternis ad alta viam.
Alta petis: patet alta Tibi via Honoris ad arcem,
quam Medici pandunt & Medicina Tibi.

Amico perdilecto lmq. f.

Johannes Michaël Dilherrus,
P. P.

F I N I S.